

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Hergebruik Liggers bij Rijkswaterstaat

DACE Contactbijeenkomst

Ton de Vries
5 oktober 2023

Even voorstellen:

Ton de Vries

Functie: senior kostenadviseur en
kwaliteitsmanager Kostenpool RWS

Rijkswaterstaat, Kostenpool

Projecten:

- A9 Badhoevedorp – Holendrecht, ViA15, Schiphol Amsterdam Almere (A1/A6/A9), ZuidasDok.

Specialisme:

- Adviseur Beleid/Staf op gebied van kosten, risicoreservering, kostenbeheersing en budgetbewaking voor aanleg, Vervanging en Renovatie, Beheer & Onderhoud in alle fasen

E-mail: ton.vries@rws.nl

Tel.: 06 467 367 56

Hergebruik liggers bij Rijkswaterstaat

1. Ambitie duurzaamheid en circulariteit
2. Initiatieven SBIR
3. Praktijkvoorbeeld A9 BaHo
4. Kostenvergelijking
5. Conclusie en vragen

Ambitie RWS 2030 en waarom hergebruik belangrijk is

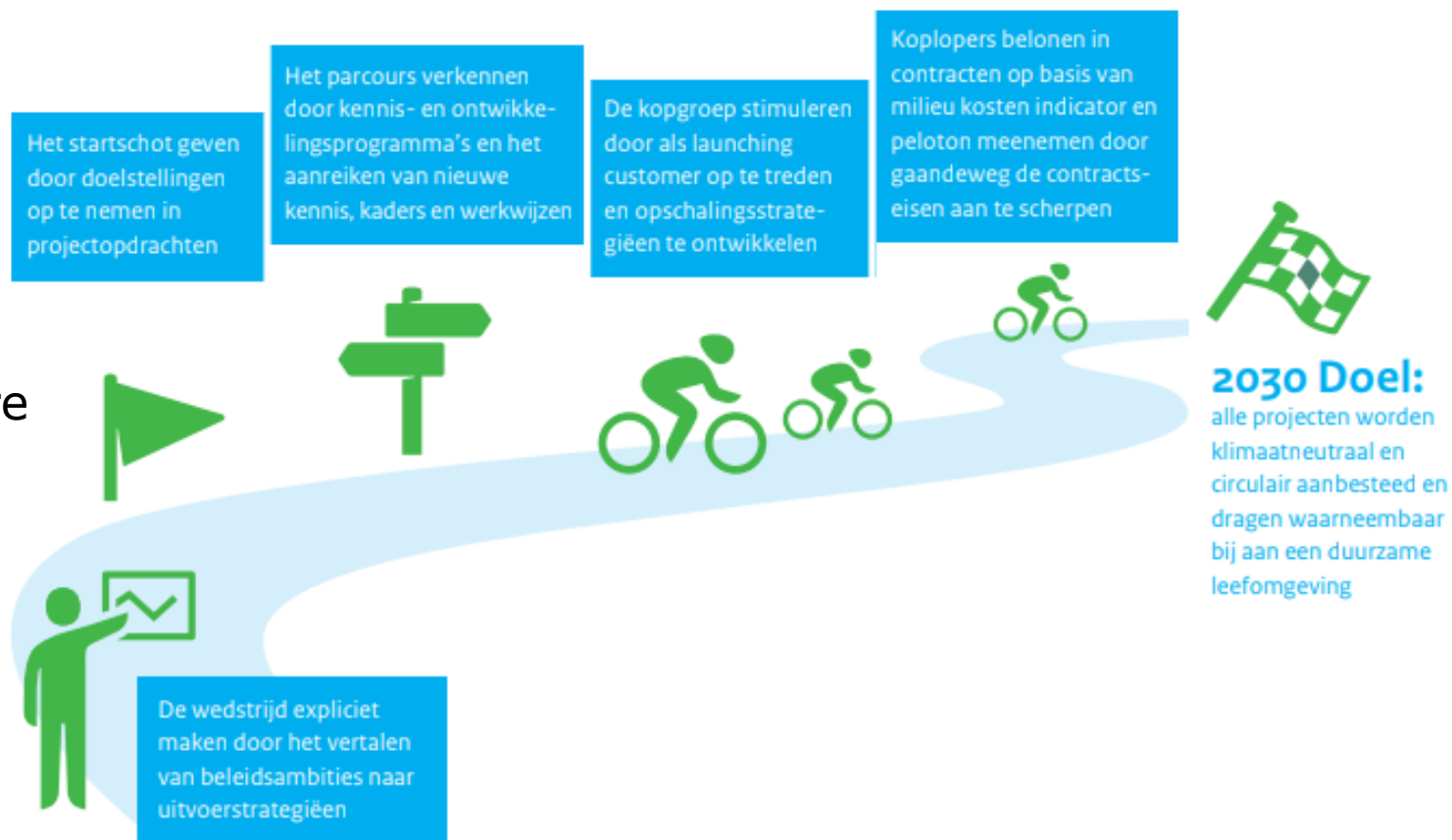
Klimaatneutraal;

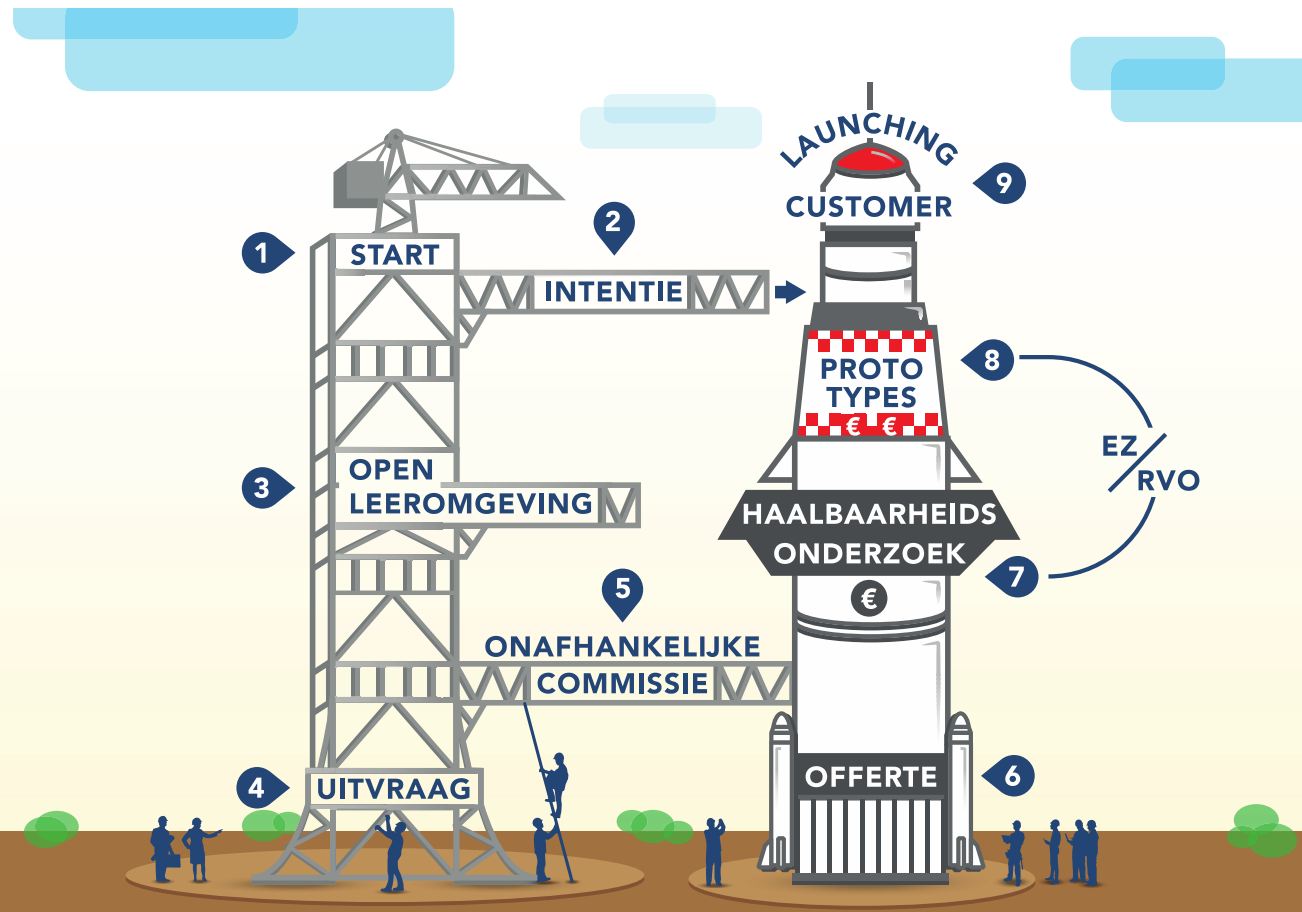

50% reductie gebruik primaire grondstoffen;

100% circulair.

Prijsvraag SBIR CiVi voor marktpartijen

Strategic Business Innovation Research Circulaire Viaducten

SBIR CiVi

Strategic Business Innovation Research Circulaire Viaducten

Prijsvraag

- 32 inschrijvingen
- 10 uitgenodigd voor maken haalbaarheidsstudie:
  - Hergebruik kunstwerken
  - Biobased componenten
  - 3d geprinte componenten
  - Modulaire circulaire kunstwerken
- 3 prototypes uitgekozen
  - **2 hergebruik kunstwerken**
  - 1 modulair kunstwerk

SBIR Circulaire Viaducten Prototypes

Combinatie Liggers 2.0

Royal Haskoning DHV, Dura Vermeer,
Vlasman en SGS

*'t kan en 't is gelukt => liggers ring Groningen zijn toegepast
op A1 KW Hoog Burel (jan 2023)*

Hergebruik

Closing the Loop

Nebest, Antea, Strukton en GBN

*Oogst op 14/3 A9 KKW -> toepassing A76 KW Daelderweg
(ca. 2025 realisatie)*

Vici

Boskalis, Integraaljagers, Martens en ABT

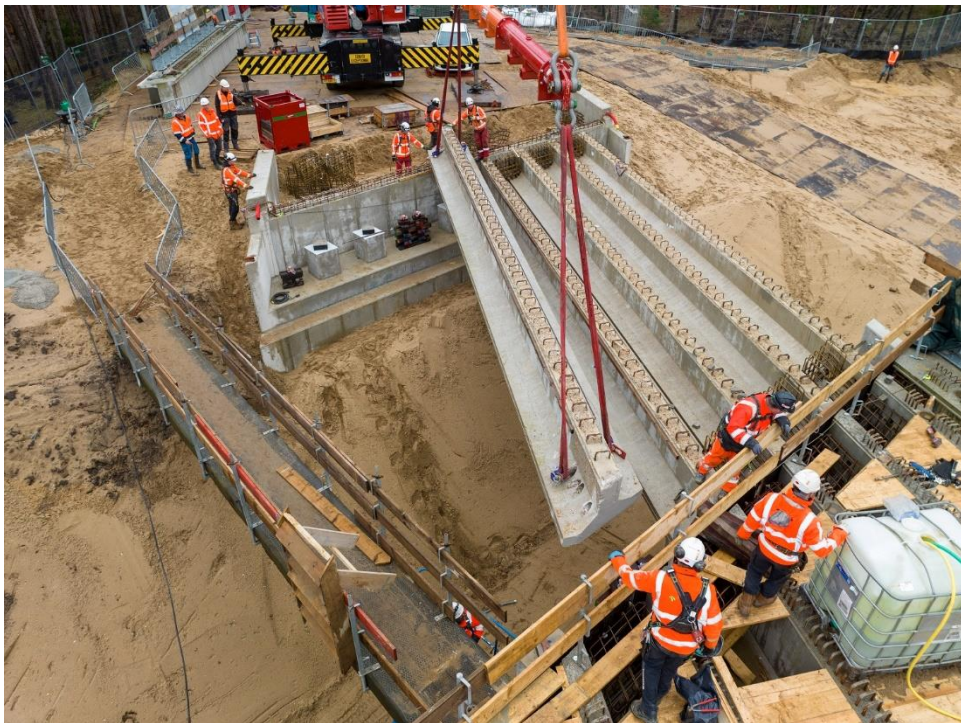
*Prototype wordt voorbereid bij project N35 Wijthmen -
Nijverdalen, bij gemeente Hellendoorn*

*Modulair bouwen
Demontabele bogen*

Liggers 2.0: pilot Ring Groningen -> A1 KW Hoog-Burel

- Pilot afgerond
- Viaduct Hoog Burel kan weer 100 jaar mee
- Type ligger: HIP 800
- HIP 800 liggers voldoen aan eisen
- Reductie op MKI 73%, CO2 87% en Abiotische grondstoffen 93%

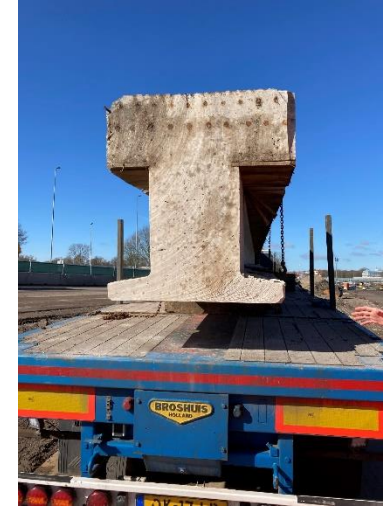
Liggers 2.0

Partners

Closing the Loop: pilot A9 BaHo -> A76 KW Daelderweg

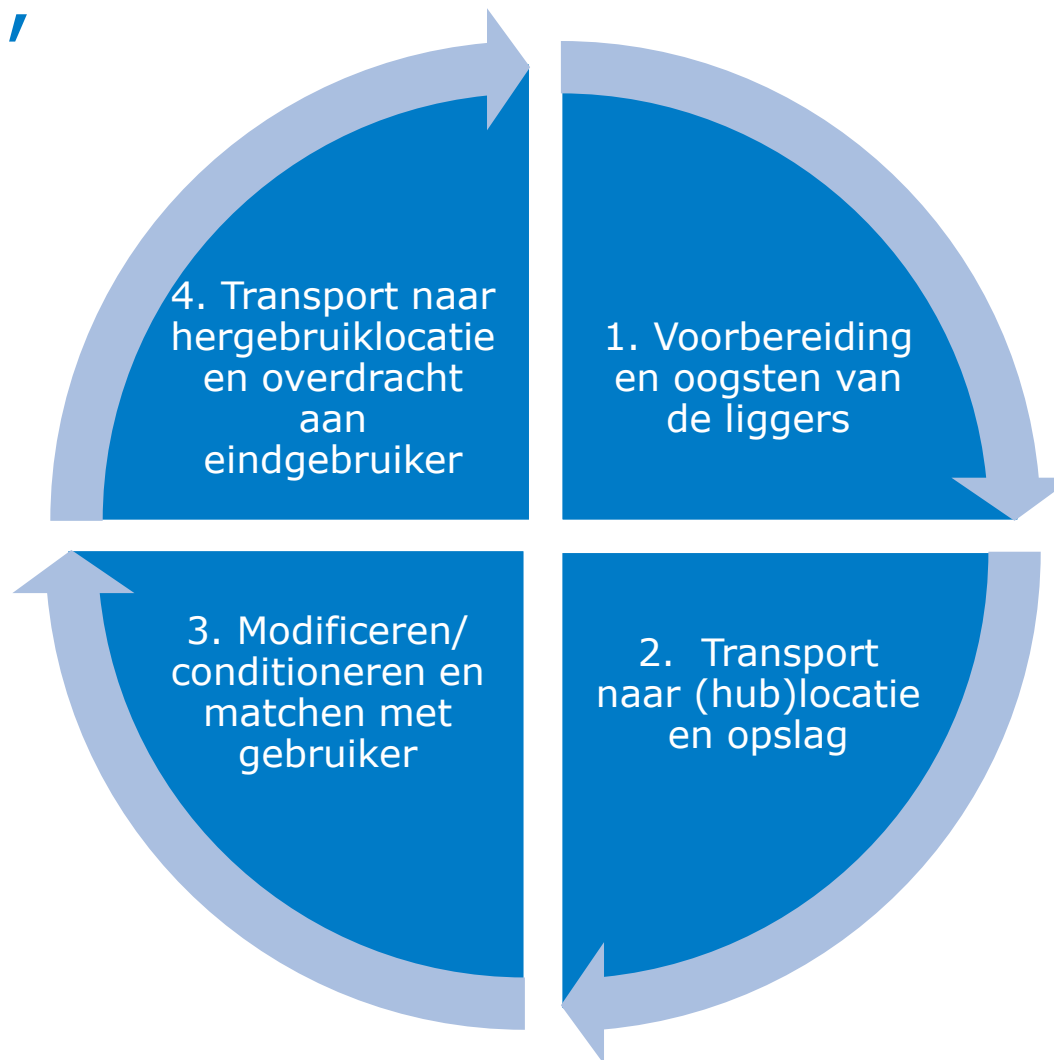

- Pilot in uitvoering (tot 2025)
- Testen restlevensduur en bezwijken
- Type ligger: HNP 750 (test noodzakelijk)
- Verwachte reductie op MKI 62%, CO2 47% en Abiotische grondstoffen 91%

15 maart 2023: Eerste oogst liggers van A9 KW. Keizer Karelweg

Hergebruik van liggers; 4 stappen

Oogslocatie; Project A9 Badhoevedorp - Holendrecht

Stukje praktijk

Programma wegwitbreiding SAA

A10 - Oost/ A1 Diemen	2012 – 2014 V
A1 / A6 Diemen - Almere Havendreef	2014 – 2017 V
A9 Holendrecht – Diemen (Gaasperdammerweg)	2015 – 2020 V
A6 Almere Havendreef - Almere Buiten-Oost	2017 – 2019 V
A9 Badhoevedorp - Holendrecht	2020 – 2026

Project A9 Badhoevedorp – Holendrecht

Haarlemmermeer/
Schiphol

Amsterdamse Bos

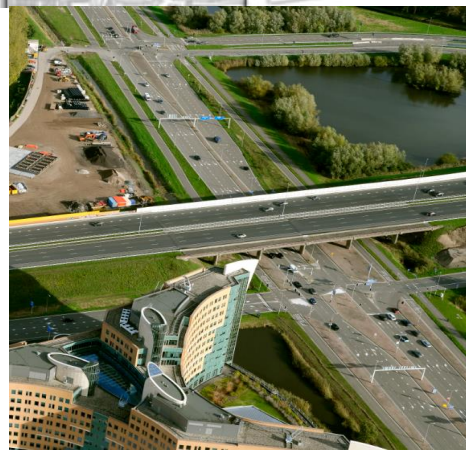
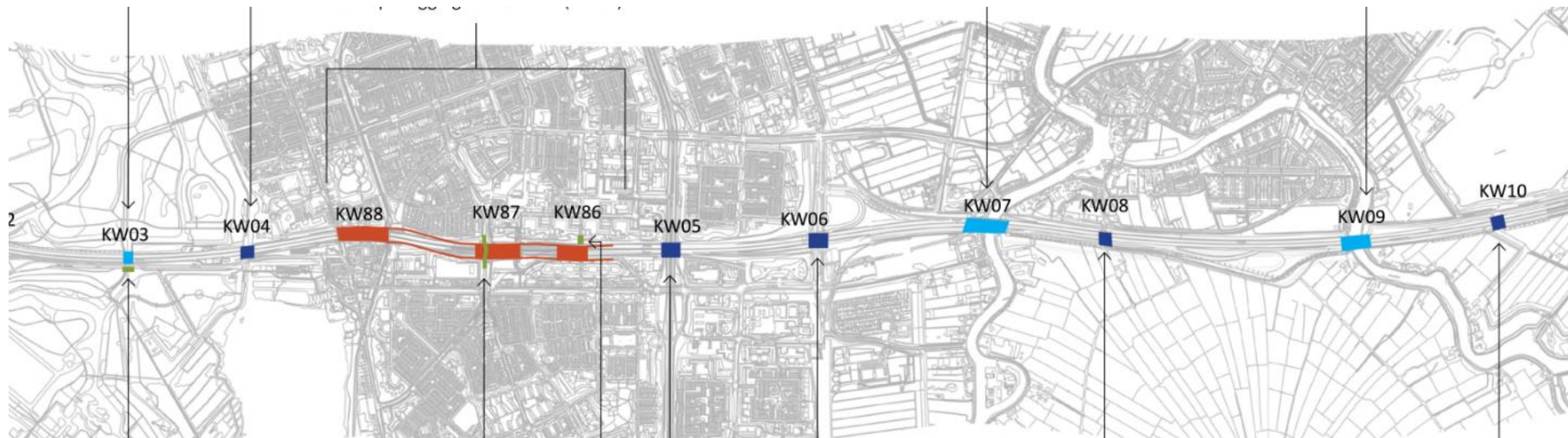
Amstelveen

Amstelscheg

Amstel III

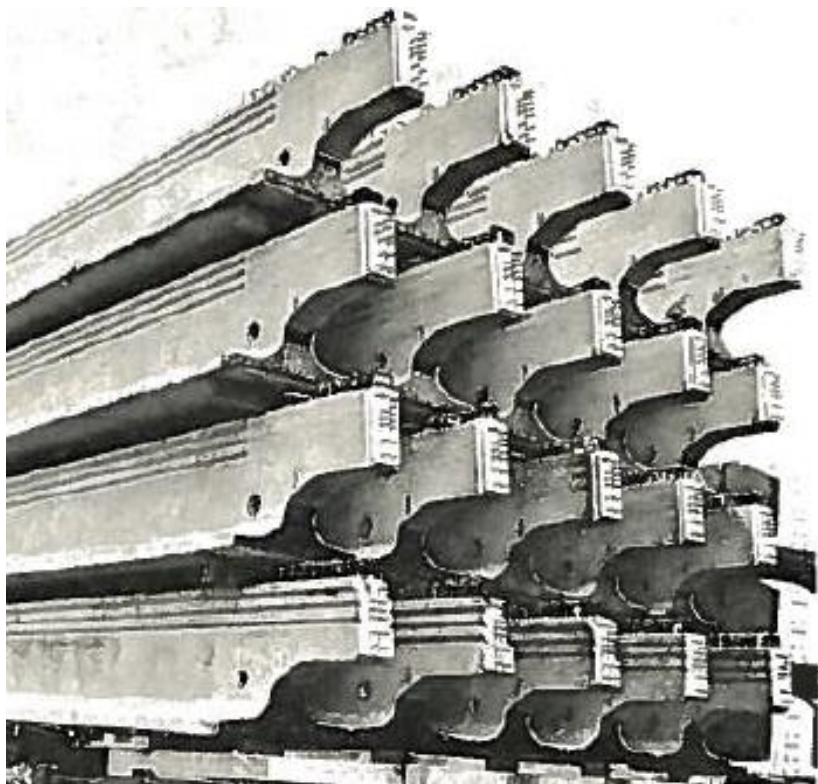
Een project met 1300 vrijkomende liggers

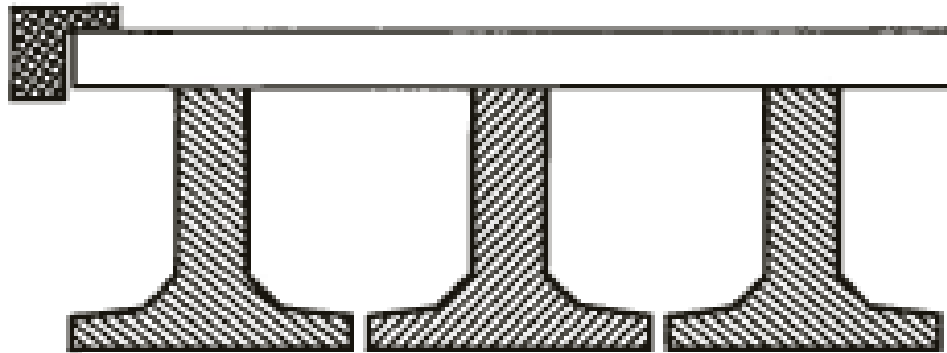
Drie “soorten” liggers worden “ge oogst”

- HNP750 liggers [Keizer Karel viaduct](#) (leverancier Spanbeton)
- Contactliggers [Kunstwerk Colijnweg](#) (veldfabriek, leverancier onbekend)
- HIP800/900/1100 liggers [Overige kunstwerken](#) (leverancier Spanbeton)

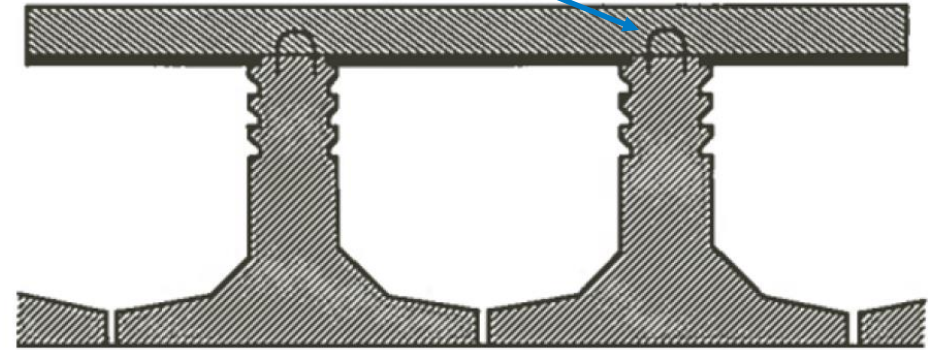

HIP liggers

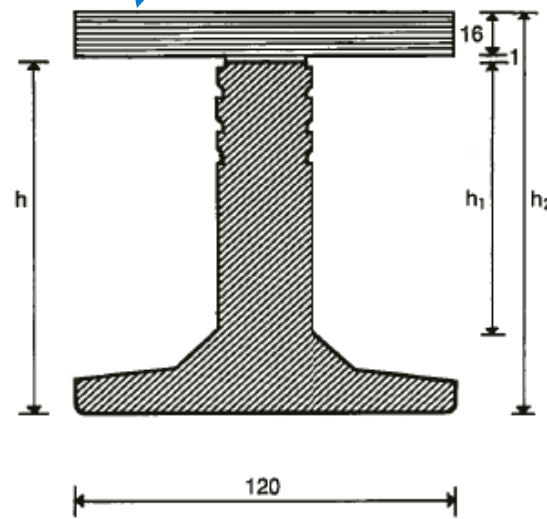
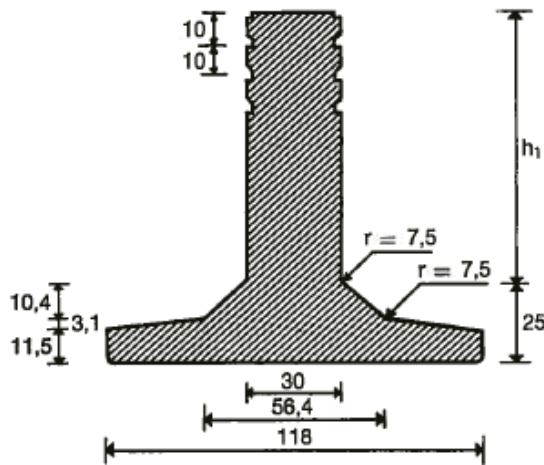

Werkende breedte 1200 mm

verbindingswapening

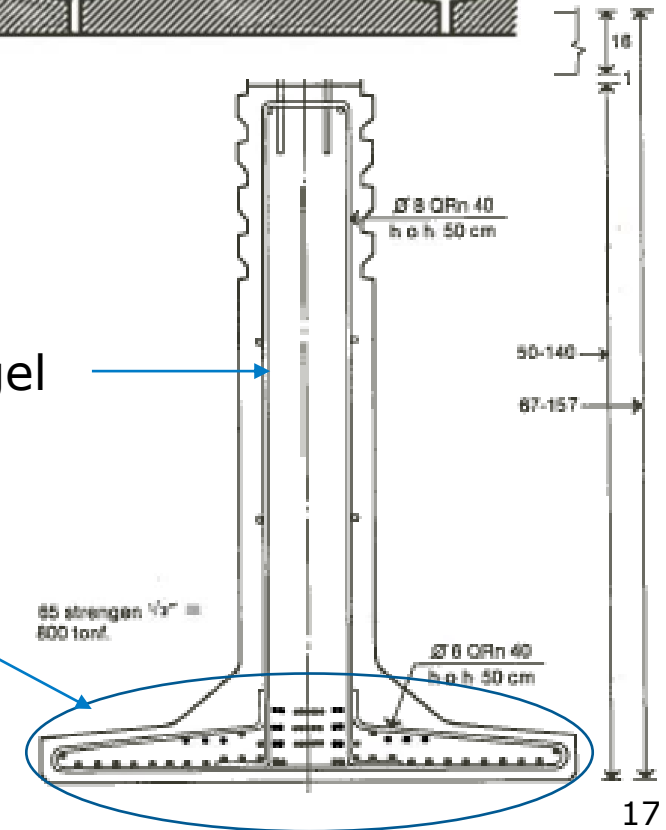

Druklaag dik 160 mm
gewapend beton

beugel

Voorspan
strengen

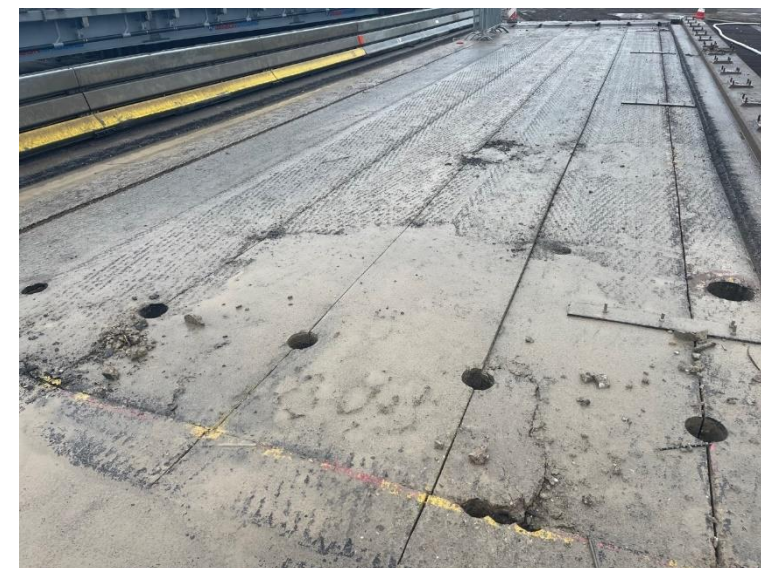
Loszagen van de liggers bij viaduct KKW

Losboren liggers van de landhoofden met appelboor

In langsricting zagen van de druklaag met cirkelzaag en lintzaag

Boren van gaten tbv hijsen liggers

Hijsen en transport van de liggers

Opslaglocatie IJmuiden

Gedachte locatie Sluiseiland IJmuiden, hier worden de liggers geconditioneerd en gemodificeerd

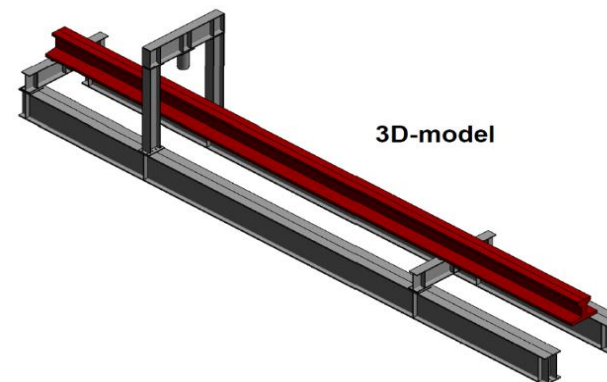

Conditioneren en modificeren

- Druklaag verwijderen
- Reinigen van de liggers
- Inkorten van de liggers
- Evt beproeven op sterkte (alleen HNP)

Foto RHDHV

Hergebruiklocaties

- V&R A44 Kaagbruggen
- Contactliggers voor Provincie Noord Holland N201
- Liggers opslaan tbv nationale bruggenbank
- ...

Kaagbrug A44

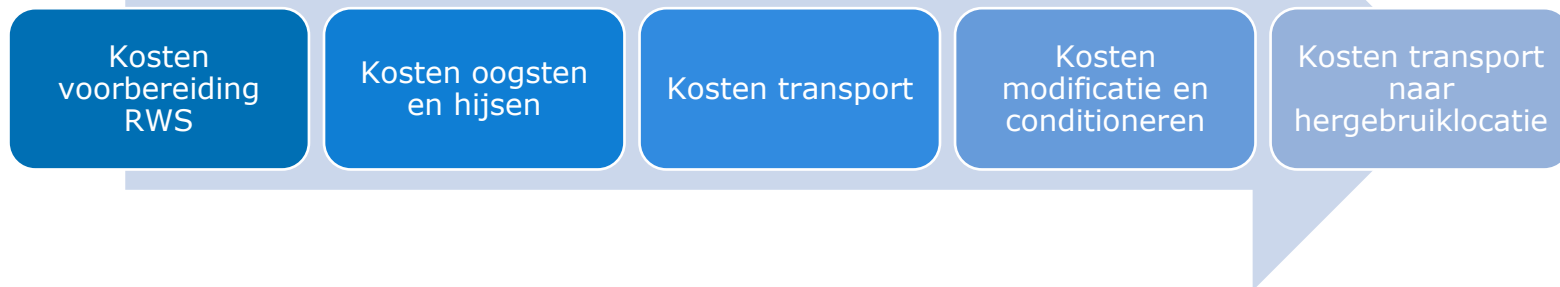

N201 Kortenhoef

Kosten vergelijk hergebruik vs. nieuw

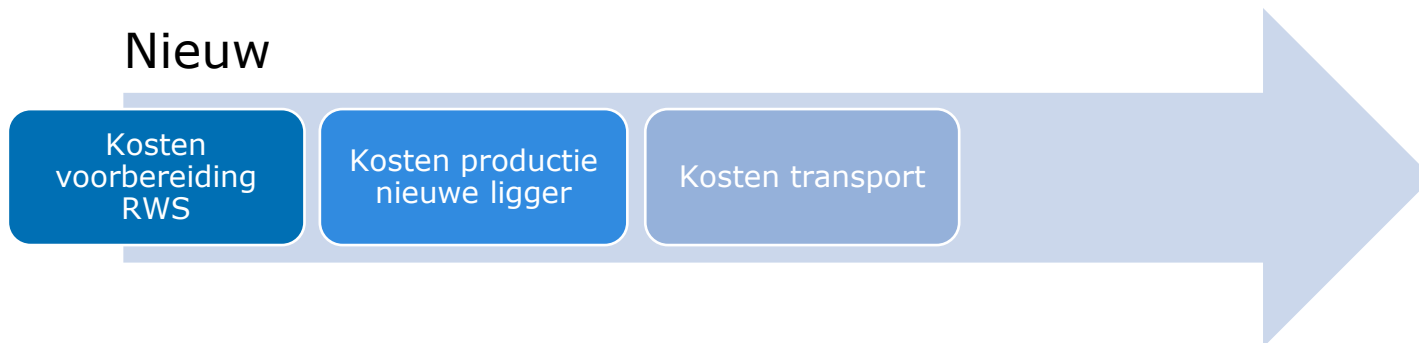
Hergebruik

uitgaande van 50 liggers	min	max	
voorbereidingskosten	€ 800	€ 1.500	
oogsten	€ 8.000	€ 12.000	
transport	€ 700	€ 1.200	
modificeren/conditioneren	€ 8.000	€ 10.000	
proef en versmallen	€ -	€ -	
transport	€ 700	€ 1.200	
totaal per ligger	€ 18.200	€ 25.900	excl BTW

*excl kosten inrichten hub en evt. beproeven

Nieuw

uitgaande van 50 liggers	min	max	
kosten nieuwe ligger			
vaste kosten	€ 800	€ 1.500	
variabele kosten	€ 16.000	€ 20.000	
kosten transport	€ 700	€ 1.200	
totaal per ligger	€ 17.500	€ 22.700	excl BTW

conclusie

- Hergebruik liggers op kosten nog niet winstgevend,
- Wel verbetering voor MKI en CO2 en grondstoffen
- Kosten voor inrichting bruggenbank IJmuiden als investering zien
- Ervaringen en efficiënter werken moeten leiden tot kostenbesparingen bij hergebruik

Lessen

- liggers uit een oude hoofdoerspanning zijn gemakkelijk toe te passen in de zijoverspanning van een nieuw viaduct.
- Rijkswaterstaat kan ook een belangrijke aanbieder zijn van herbruikbare materialen, bijvoorbeeld voor hergebruik door provincies, gemeentes en waterschappen.
- Hoe meer partijen meedoen, hoe groter de kans op een goede match.

Scenario's

Om te leren wat werkt en wat niet werkt, wil Rijkswaterstaat de matching uitwerken in verschillende scenario's:

'Coördinerende klant'; RWS blijft eigenaar

Liggers worden geoogst en op een hublocatie neergelegd binnen het areaal van Rijkswaterstaat en bijvoorbeeld op de bruggenbank geplaatst.

'Coördinerende klant'; eigendom gaat (tijdelijk) over naar de markt

Liggers worden geoogst, gemodificeerd, opgeslagen en hergebruikt door de markt.

Beheer in een samenwerkingsverband en gezamenlijke coördinatie

Liggers worden deels door de markt (en andere opdrachtgevers) geoogst, gemodificeerd en opgeslagen en deels zal Rijkswaterstaat dit beheer op zich nemen.

Vragen?

Verdere info: ton.vries@rws.nl

